

márním rozhodnutí bývalého Nejvyššího soudu Vídeňského ze dne 27. června 1899, čís. praes. 306/1899 (pod čís. 143), jehož zásady si i tento Nejvyšší soud osvojil (srovn. rozhodnutí ze dne 10. dubna 1923, R I 328/23, čís. sb. 2477), rekurs podaný na poštu lze za včas podaný považovati jenom tenkrát, když byl odevzdán poště posledního dne rekursní lhůty v době, kdy mohl býti ještě opatřen poštovním podacím záznamem tohoto dne. Soud druhé stolice zjistil, že napadené usnesení soudu první stolice doručeno bylo vymáhající straně 22. října 1923, že lhůta ke stížnosti končila 30. října 1923, a rekurs že byl podán až po úředních hodinách, které byly do 18. hodiny, jako zmeškaná zásilka. To se arci shoduje i s dostatečným vysvětlením poštovního a telegrafního úřadu v P. ze dne 2. února 1924 až na to, že dle tohoto vysvětlení podací lístek u zmeškané zásilky musí býti p ř i r o z e n ě opatřen razítkem z 30. října 1923. Ale ještě výrazněji je to řečeno ve sdělení ředitelství pošt a telegrafů v Praze ze dne 27. ledna 1924, podle kterého jsou u poštovního úřadu v P. úřední hodiny sice pro styk v obecnostem ve všední dny stanoveny po celý rok na dobu od 8.—12. a 14. do 18. hodiny, ale podle kterého je řečený úřad zmocněn ku přijímání zmeškaných zásilek listovních u telegrafní přepážky za zvláštní příplatky v době od 18. do 21. hodiny a to s d a t e m t é h o ž d n e. Tak tomu bylo i s touto zásilkou, která byla podána 30. října 1923 po 18. hodině jako zmeškaná zásilka za příplatek 2.50 Kč a opatřena byla razítkem z 30. října 1923. Plyne z toho, že podána byla včas, neboť není rozhodujícím, že byla podána po normálních hodinách úředních, ale že byla podána v době, kdy jest poštovní úřad obecnstvu ještě přístupný, kdy zásilka ještě přijata býti musí a musí býti opatřena razítkem téhož dne.

Čís. 3515.

Zákon o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.

»Vyšší služby« ve smyslu §u 1, odstavec druhý, zákona nejsou podmíněny vyšším vzděláním, nýbrž stačí, liší-li se vzhledem na způsob výroby a vedení podniku od obyčejných úkonů většiny pomocných dělníků. Pokud jest tomu tak u mistra tkalcovského.

(Rozh. ze dne 20. února 1924, Rv I 1107/23.)

Žalobce byl tkalcovským mistrem u žalované firmy. Byv koncem září 1922 bez výpovědi propuštěn, domáhal se na žalované zaplacení mzdy do konce roku 1922. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e p ř i z n a l žalobci mzdu za čtyři týdny, o d v o l a c í s o u d u z n a l dle žaloby.

N e j v y š š í s o u d n e v y h o v ě l d o v o l á n í ž a l o v a n é.

D ů v o d y:

Žalovanou uplatňovaný dovolací důvod §u 503 č. 4 c. ř. s není opodstatněn. Otázka, jaké nekupecké úkony považovati jest za úkony

vyššího druhu ve smyslu §u 1 odstavec druhý zákona o obch. pomocnících, není v zákoně výslovně řešena a sluší proto otázku tuto v každém jednotlivém případě zvláště zodpovědět. Otázka tato jest otázkou právní, nikoli otázkou skutkovou, jak míní žalobce v dovolací odpovědi a jest proto odvolání žalované podrobiti věcnému rozhodnutí. Z toho, že zákon kupecké služby jakékoli na roveň staví úkonům nekupeckým vyššího druhu, plyne, že tyto úkony vyššího druhu nejsou podmíněny nějakým vyšším vzděláním a že nejsou to jen vedoucí úkony v dotyčném podniku, nýbrž že stačí k pojmu vyšších úkonů, když úkony tyto nejsou obyčejnými většinou v podniku zaměstnaných pomocných sil prováděnými úkony, nýbrž vzhledem na způsob výroby a vedení podniku od těchto obyčejných úkonů většiny pomocných dělníků se liší tak, že se jeví úkony vyššími. V tomto směru jest nižšími soudy zjištěno, že úkony žalobcovy v podniku žalované firmy záležely v dozoru nad tkalcovskými stavy, jemu přidělenými a v udržování jich v chodu, v seřizování jich pro práce stavům těmto přidělené, aby tkadlec na nich bez závady mohl pracovati, a v opravě všech, při výkonu na stavech se naskytujících závad. Za tím účelem konal žalobce dozor nejen nad jemu přidělenými stroji, nýbrž i nad tkalci při nich zaměstnanými a měl případná nedorozumění mezi tkalci sám urovnati, větší poruchy v provozu vedoucímu orgánu hlásiti. Sám žalobce jako tkadlec u výkonu této své služby nikdy nepracoval a konal také různé práce, ovšem rázu podřadného. Když soud odvolací z tohoto způsobu žalobcova zaměstnání v závodě žalované dospěl k úsudku, že žalobcovy úkony sluší pokládati v celku vesměs za úkony vyšší ve smyslu §u 1 odstavec druhý zákona o obchodních pomocnících, nepochybil, neboť nejsou zajisté úkony ty úkony takovými, které by každý v závodě žalované zaměstnaný pomocný dělník mohl vykonávati. Kdyby tomu tak bylo, nebylo by zajisté potřebí, by ke konání těchto úkonů zvláštní síly byly ustanovovány. V důsledcích toho není sporným to, co dovolatelka uvádí v dovolání proti ocenění služeb žalobcových jako úkonů vyšších. Jest sice pravda, že v podniku žalované jsou různé druhy dělníků — dovedných a méně dovedných — přes to však dělníci tito nekonají nikdy prací, které žalobci byly svěřeny, a žalovaná něco podobného ani netvrdí. Předběžné vzdělání není ovšem rozhodujícím pro posouzení, zda jde o vyšší úkony, přece však poukazuje na to, že žalobce, by svůj úkol v závodě žalované jako mistr splniti mohl, byl ve výhodě, když toto předběžné vzdělání měl. Pro posouzení úkonů žalobcových jako úkonů vyšších není rozhodným, že úkony ty podle daných mu rozkazů konati musil a že nebyl za provoz sám zodpověden; stačí, když úkony byly toho rázu, že je každý, třeba i dovedný pomocný dělník nekonal a konati nemohl. Konání písemných prací samo o sobě není ovšem s to, aby úkony žalobcovy kvalifikovalo na vyšší úkony; přes to však také tyto písemné práce, i když jsou podřadného rázu, poukazují rovněž na kvalifikaci jeho úkonů jako úkonů vyšších ve smyslu řečeného zákonného ustanovení. Činnost žalobcova v závodě žalované byla činností dozorčí a v důsledcích toho sluší všecku jeho činnost, třebaže spočívala částečně snad jen v úkonech mechanických podřadného rázu, posuzovati jako celek a s hlediska tohoto

jsou všechny žalobcovy úkony úkony vyššími a tříditi je na úkony vyšší a úkony obyčejného dělníka není případným. Tím odpadá řešení otázky, zda a pokud práce žalobcova u žalované záležela většinou v úkonech vyšších.

Čís. 3516.

Přikázal-li odesílatel zasílateli, by zboží bylo zasláno určité (cizozemské) firmě k dispozici odesílatelově, splnil zasílatel příkaz tím, že jej poznamenal v nákladním listě. Poznámka odesílatele pro příjemce na nákladním listě jest přípustna, nemůže býti dráhou škrtnuta a víže příjemce zásilky.

(Rozh. ze dne 20. února 1924, Rv I 1321/23.)

Žalovaná, provozující speditérskou živnost, vzala na se úkol, žalobcem na ni vznesený, obstarati dopravu zboží, které prodal žalobce Gustavu B-ovi v Amsterdamě. Kupní cenu měl zaplatiti B. jednou polovinou až obdrží fakturu, druhou polovinou, až obdrží duplikát nákladního listu. Žalobce, maje zájem na tom, by B. nedostal zboží do rukou dříve, dokaváde nezaplatí celou kupní cenu, uložil žalované, aby zboží pro B-a zaslala na speditérskou firmu D. v Amsterdamě, ale tak, aby zboží to zůstalo prozatím u této firmy k žalobcově dispozici. Žalovaná uvedla v nákladních listech jako příjemce firmu D. a poznamenala v nich, že zboží jest chovati k žalobcově dispozici. Zboží bylo však přes to vydáno přímo Gustavu B-ovi. Tvrdě, že utrpěl tímto předčasným vydáním zboží škodu, domáhal se žalobce její náhrady na žalované. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Žalovaná má za to, že příkazu náležitě vyhověla, uvedši v nákladních listech jako příjemce jen firmu D., o B-ovi se ani nezminivši. a poznamenavši mimo to ještě v nákladních listech, že zboží jest chovati k žalobcově dispozici. Na toto stanovisko žalované přistoupil již procesní soud první stolice a zcela správným shledává je i soud odvolací. Vždyť opatření ta, již každé samo o sobě, tím více tudíž obě dohromady, byla úplně způsobilými a dostatečnými, by firma D. seznala, že nesmí zboží vydati nikomu třetímu bez výslovného svolení žalobce, jenž podle poznámky na nákladních listech vyhradil si pro sebe právo dispozice se zbožím. Namítá-li žalobce, že ona poznámka na nákladním listě jest podle čl. 391 a 392 obch. zák. a podle předpisů železničního dopravního řádu nepřípustnou a, byvši přes to učiněna, nemá právního významu, jest námitka ta vyvrácena § 56 (8) nařízení vlády republiky Československé o dopravě na železnicích ze dne 13. května 1921 čís. 203 sb. z. a n. a §em 2 prováděcích nařízení k mezinárodní úmluvě o dopravě na železnicích ze dne 14. října 1890 čís. 186 ř. zák. z r. 1892. Ostatně by firma D. nebyla směla zboží beze všeho vydati B-ovi ani tenkrát, kdyby oné poznámky na nákladních listech nebylo bývalo, protože v tomto případě byla by měla zapotřebí výslovného svolení firmy, nyní žalované. Upozorňovati firmu D. ještě zvlášť, zejména zvlášť-